

# DRAUGAS

(LITHUANIAN DAILY FRIEND)

No. 198

2c A COPY

CHICAGO, ILLINOIS, KETVIRTADIENIS, RUGP. (AUGUST) 21 D., 1924 M.

2c A COPY

METAL-VOL. IX

## SENIAUSIAS VYSKUPAS PASAULY.

Jis dalyvavo Eucharistiniam Kongresc.

NEW YORK, rugp. 21. — Olandijos mieste Amsterdamo, neseniai įvyko Tarptautinis Eucharistinis Kongresas. Kam iš amerikonių buvo laimės tame Kongrese dalyvauti, tas išsėmė neįsivaizduojamus išpuolius, neskaitant didelių dviasiai malonių.

Kongrese be Kardinolų buvo apie penkiasdešimt iš įvairių pasaulio dalių Arkivyskupų ir Vyskupų. Tarpe jų garbingas senelis monsignoras Redwood, Wellingtono (Naujoji Zelandija) Arkivyskupas.

Arkivyskupas Redwood skaitosi seniausias Vyskupas visam pasauly. Jis Vyskupu konsekruotas Londone. Nuo to laiko ligšiol jau mirė dvilika šimtų Vyskupų. Tačiau jis nepaliestas.

Tokiam senam žmogui tolimai kelionė negalėtų eiti sveikaton. Bet Arkivyskupas Redwood, kaip matėsi, nepavargė. Ypač jis visų dėmesį atkreipė į savo nepaprastą aktyvumą Kongrese. Kongreso laikų jis vienas pirmutinių anksti rytmetį eidavo į „stadiumą“, kur turėdavo Mišias vaikams.

## NEMATĖS KRUTANČIŲJŲ PAVEIKSLŲ.

WASHINGTON, rugp. 21. — Brolis Joseph Dutton, kurs darbuojąsą raupuotų tarpe, Molokai, nėra matęs automobiliaus, nei krutanečių paveikslų.

Apie tai žmonai pranešta vieno senovo misionieriaus.

Brolis Joseph šiandien raupuotų kolonijoje užima Tėvo Domien vietą. Pastarasis eina 81 metus ir jau 42 metus kaip atsikyręs nuo pasaulio.

## 41 ŽUVO ŽEMĖS DREBĖJIME.

LONDONAS, rugp. 21. — Rusijos Turkestane aną dieną įvyko baisus žemės drebėjimas. 41 asmuo žuvo, šimtai kitų sužeista, gi tukstančiai nutekė pastogės.

## MISKŲ GAISRAS NYKSTA.

SAN FRANCISCO, Calif., rugp. 21. — Šioj valstybėj siautė miškų gaisrai kuone visi jau užgesinta, išėjus viena — San Bernardino kaimuose.

SARNIA, Ont., rug. 21. — Suimtas protestantas evangelikas G. Garner už bažnytinę rubų vogimą katalikų bažnyčioj.

TOKYO, rugp. 21. — Japonų su bolševikais taikos derybų Pekine pertrauktos dėl žibalo koncesijų Sachaline.

## Bolševikai Žudo Bedarbius Ir Išalkusius

NESENAI JIE PATYS PIKTINOSI RUSŲ VALDŽIOS BRUTALUMU

ŠIANDIE JIE ŽIAURESNI UŽ AUTOKRATINĘ VALDŽIĄ

RYGA, rugp. 21. — Rusijos čezvičaioka gaudia agentų Saratove užtakavo 3,000 bedarbių ir išalkusių žmonių, kurie susirinko kruvon ir sovietų autoritetų prašė darbo ir duonos.

Penki žmonės nužudyta ir daugybė sužeista.

Laikraštis „Pravda“ praneša, kad tie bedarbiai sudarė eimą Saratovo gatvėmis ir nešė parašus, kuriais reikalauta, idant valdžia jiems duotų maisto ligi atidarysiant dirbtuves.

Tečiaus užuot maisto, bolševikų valdžios agentai juos pasveikino šautuvais. Tai „garsiojo“ Lenino atminčiai.

Miestai be maisto.

Anot bolševikų laikraščių, Rusijos miestams išnaudojama pradeda trūkti maisto.

Kai-kur bedarbiai darbininkai kelia demonstracijas. Rei kalauja gražinti Rusijai maisto dalinimo sistemą, kuri pabrėžta 1921 metais.

Anot informacijų iš Maskvos, maisto dalinimo sistema, matyt, bus grąžinta spali mėnesį. Nes tais laikais, pagal nusakymų, rusų minias palies badas.

## Kaltina Krassiną.

Vidutinės Rusijos pirklybos komisaras Lešava rašo laikrašty „Ekonomičeskaja Žizn“ apie nelaimingą Rusijos padėtį ir už tai kaltina užsienių pirklybos komisarą Krassiną, kurio pastangomis galybė javų eksportuota į užsienius.

Komisaras Lešava pažymi, kad javų eksportas tuojuos turėjo but sustabdytas, kuomet patirta apie neužderėjimus.

Tečiaus Krassin to neatlikęs.

## Keičiasi laikai.

Kituomet autokratine Rusijos valdžia žudydavo bėdaujančius žmones, kuomet tie kur-nors rinkdavosi į kuopas su tikslu prašyti valdžios duoti duonos. Tuomet bolševikai mėgindavo išjudinti visą pasaulį, taip jiems buvo gaila žudomų žmonių.

Šiandie tie patys bolševikai elgiasi žiauriau už buvusių valdžią. Bėdaujančius užleidžia ginkluotomis gaujomis. Ir visa kosere šaukia, kad jie yra liaudies prieteliai, liaudies vardu valdą valstybę.

Kas norėjo socialistinio „rojaus“, tas dabar tepasidžiaugia.

## PRASIDEDA PIRKLYBINĖ DVIKOVA.

Londonas nori, kad Ruhr greitai būtų evakuotas.

LONDONAS, rugp. 21. — Pasibaigus čia reparacijų reikalavimų konferencijai, tarp Anglijos ir Francijos atnaujinama pirklybinė dvikova. Anglija darbuojasi, kad francuzai industrininkai negautų jo kių lengvomis sąlygomis koncesijų Vokietijoje.

Tai žinoma rivalizuotė. Pirm karo pirklyboje niekas negalėjo pasivyti Anglijos.

Tais laikais Londone krikštaita. Bet po karo Francija kelinti metai mėgina su Anglija rivalizuoti. Francijai daug gelbsti atkariantus nuo Vokietijos provincijos ir okupuoti Vokietijos plotai. Juk ne kitokiais, kaip tik ekonominiiais tikslais francuzai su belgais okupavo ir Ruhr kraštą.

Po karo Francija visas laikas turi pilnas rankas darbo. Francijoje nedarbas mažai žinomas. Vokietijos lėšomis Francija šiandien gamina daug geležies ir plieno. Anglijų ir koksų kuone pusdykiai

## FRANCUZAI AKEJA MACDONALDĄ.

PARYŽIUS, rugp. 21. — Nors francuzai socialistai grynai iš Londono radikalų premjerą Herriot sutiko su pluoštais gėlių, tačiau žymi dalis francuzų smarkiai akeja Anglijos premjerą MacDonalda.

Jei Francija dėl tos Londono konferencijos turės ką nors prarasti, sako francuzai, už tai daugiausia bus kaltas MacDonald, kuris hipnotizuoja premjerą Herriotą.

Premieras Herriot šiandien parlamentui praneš Londono konferencijos rezultatus ir reikalaus pasitikėjimo reikšimo.

## SU LAIVU NUSKENDO DAUG KAREIVIŲ.

BUENOS AIRES, Argentina, rugp. 21. — Iš Brazilijos praneša, kad federalės valdžios kariuomenė Parana upėje nuskandino garlaivį, kuriuomi gabenta revoliucionierių kariuomenė. Daugelis kareivių nuskendo.

Ties Campos Novos, toli vakarus nuo Sao Paulo, federalė kariuomenė kovoja su revoliucionierių būriais.

## ISPANAI NUGALĖJĖ MAURUS.

MADRIDAS, rugp. 21. — Oficialiai paskelbta, kad ispanų kariuomenė Morokoj po trijų dienų kovos vienoj vietoj nugalėjus maurus sukilėlius.

WASHINGTON, rugp. 21. — Generalio prokuroro asistentu paskirtas pulk. W. J. Donovan, katalikas.

jai pristato Vokietija. Kuomet vokiečiai užtrunka su pristatymu, Francija pati varu ima nuo vokiečių. Žymią dalį francuzų armijos Vokietija išlaiko: maitina, apmoka, duoda pastogę.

(Kitaip yra su Anglija pokaro. Kelinti metai ši šalį smaugia didelis nedarbas.

Dėlto pastarosios konferencijos laiku Anglijos premieras MacDonald daug darbuos, kad Francija kuogrečiau evakuotų Ruhr kraštą.

Gi po konferencijos savo reikalavimą atkartoto pažymėdamas, kad Ruhr okupavimą Anglija visas laikas pripažįsta kaip nelegalų francuzų žingsnį ir tikisi, kad ta okupuotė baigsis greičiau, negu sutarta Londono konferencijoje.

Anglijos industrininkai tuo tarpu išpėti atkreipti dėmesį, idant Francija su Vokietija nepadarytų komercinės sutarties su lengvomis Francijai sąlygomis. Ir jei tos rūšies francuzų su vokiečiais konferencija įvyks, Anglija ras priemonių ją suardyti, francuzus su vokiečiais supiudyti. (Tai kas veikiasi šiame raibame pasauly.

## KLASTINGA TELEGRAMA.

VIENNA, rugp. 20. — Buves spaudos biuro viršininkas 1914 m., pulk. Seliger, skelbia, kad tais metais Austrijos senis imperatorius karo paskelbimo Serbijai aktą pasirašė gavus klastingą telegramą iš Bosnijos.

Kuomet imperatorius dėjojo pasirašyti karo paskelbimą, tuo momentu pristatyta telegrama iš Bosnijos, kad serbai užpuolė Bosniją ir išžudė apie 400 anstrų kareivių.

Tuomet imperatorius atsiliepė: „Jei taip, tai turi but karas“ ir pasirašė karo paskelbimą.

Antrytojaus patirta, kad telegrama buvo suklustuota, kad austrų kareivių žudynių nebuve. Bet kas klastavo telegramą, nepasakoma.

## DIDELĖ VETRA IOWA VALSTYBEJE.

DES MOINES, Iowa, rugp. 21. — Tomis dienomis kai kurias valstybės dalis palietė didelė vėtra. Dū žmogu žuvo. Dideli nuostoliai atlikta.

## DIREBDINA POŽEMINĖ GELEŽINKELI.

ST. LOUIS Mo., rugp. 20. — Šiame mieste bus dirbdinamas požeminis geležinkelis.

## EINA ARGUMENTAL.

Prisipažinusių žmogžudžių Leopoldo ir Loeb byla baigia si kriminaliam teisme. Abiejų pusių advokatai argumentuoja. Valstybinis prokuroras reikalauja abiem mirties bausmės. Advokatai ginėjai šaukia susimylėjimo.

## Iš L. K. Moterų Sąjungos X Seimo.

Vakar, rugpjūčio 20 dieną, paskutinėje Seimo sesijoje buvo išrinkta naujoji Moterų Sąjungos Centro Valdyba. Į Valdybą įeina šios:

Dvasios Vadas — kun. M. Urbonas, Du Bois, Pa.

Pirmininkė — V. Valantienė, Maspeth, L. I.

Vice-pirmininkė — O. Dobrovolskienė, Brooklyn, N. Y.

Raštininkė — M. Vaičiūnienė, Cicero, Ill.

Išdininkė — M. Gurinskaitė, Chicago, Ill.

Išdo globėjos — B. Bitautienė, Chicago, Ill. ir J. Gedminaitė, Springfield, Ill.

Literatinė Komisija — Sakalauskaitė, M. Jokubaitė ir Olekniene.

## LIETUVOJE AUTOBUSAI KAUNE.

KAUNAS. — Autobusų susisiekimas Kaune bus įvestas nuo rugpjūčio 1 d. Pirmą savaitę eis tik 4 autobusai, antrą dar 4 ir trečią likusieji 4. — Autobusų linijos bus Kauno stotis, (Šančių, Žaliojo Kalno, Slabados ir Aleksoto.

## DIDŽIULĖ EKSKURSIJA Į RYGĄ.

KAUNAS. — Liepos 24 d. vakariniu traukiniu išvyksta į Rygą į Latvių-Lietuvių Vienybės kongresą 158 asmenys. Jų tarpe 2 universitetų profesoriai, keletas iš įžymių visuomenės darbuotojų ir dauguma kitų mokytojų.

## IŠTYRĖ GYVULIUS.

KAUNAS. — Valstybės veterinarijos, bakteriologijos laboratorijos gegužės ir birželio mėn. tirta 425 arklių kraujas, įtarytų susirgimu į plaukimu. Iš jų tyrimų susiekta, kad 10 iš jų ištikro sirgo iplaukimu. Be to, laboratorija tyrė dar 52 kitokių gyvulių patologinę medžiagą. Rasta pasiutimo 5 atvejais, kiaulių randonlige 7, trichinina (rajus) 2 atvejais.

## DU MEDALIAI.

Šią savaitę Karo Muzėjaus

didžiosiose duryse įdėti du Petro Rimšos iš bronzos atlieti medaliai. Kairiojoje pusėje atlietas puikus Lietuvos kunigaikščio Gedimino Didžiojo paveikslas, kurio apačioje romėniškomis raidėmis padėti skaitmenys — 1316 — 1341. Dešinioje durių pusėje įdėtas Lietuvos sostinės Vilniaus vaizdas, kurio apačioje tai pat romėniški skaitmenys — 1323—1923. Abu medaliu įdėti į duris sudaro vieno medalio abi pusi mato mi išorinėmis pusėmis. Šis darbas p. Rimšos pašvęstas Lietuvos sostinės Vilniaus 600 metų įkurimo sukaktuvėms paminėti.

## GRĮŽO P. KRUPAVIČIUS.

KAUNAS. — Žemės ūkio Ministeris p. Krupavičius liepos 22 d. sugrįžo į Kauną.

## O R A S.

CHICAGO. — Anot oro biuro, šiandien nepastovus oras; maža atmaina temperatūroje.

## PINIGŲ KURSAS.

Rugpjūčio 20, 1924 m.

|                             |         |
|-----------------------------|---------|
| Lietuvos 100 litų .....     | \$10.00 |
| Anglijos 1 sterl. sv. ....  | 4.48    |
| Prancūzijos 100 frankų ..   | 5.36    |
| Belgijos 100 frankų ....    | 4.97    |
| Šveicarijos 100 frankų .... | 18.79   |
| Italijos 100 lirų .....     | 4.42    |
| Čekoslovakijos 100 kronų .. | 2.99    |

Siųskite Savo Giminėms

LIETUVA  
PINIGUS  
PER  
“DRAUGA”

NES, “DRAUGAS” pigiausiai siūnia ir geriausiai patarnauja. “DRAUGAS” siūnia per didžiausią Lietuvos banką — UKIO BANKĄ.

“DRAUGAS” siūnia pinigų litais ir doleriais: perlaidomis, čekiais-draftais ir telegrama.

“DRAUGAS,” PUBL. CO., 2334 So. Oakley Avenue Chicago, Ill.

Ofiso Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 v. val. Sekmadieniais uždaryta.

**"DRAUGAS"**

Published Daily Except Sundays  
 One Year ..... \$6.00  
 Six Months ..... \$3.00  
 AT NEWS - STANDS 2c. A COPY  
 DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.  
 2324 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.  
 Tel. Roosevelt 7791

**MELSKIMĖS UŽ VILNIŲ.**

Redakcija šį laišką gavo lenkiškai rašytą. Tuom labiau jis yra idomus. O pareikštos jame skausios ir giliai Vilnių mylinčios širdies mintys, yra ne tik svarstytinos, bet ir vykintinos. Ne rėtume visa širdimi, kad šį laišką perspausdintų visi mūsų laikraščiai, kad perskaitytų visi, ypač gerbiamieji mūsų kunigai. Redakcija.

Gerbiamas Redaktorium,

Šį laišką rašyti verčia mane meilė prie mano nelaimingojo Vilniaus, nesulaikomas įsitikinimas į mūsų reikalavimų teisę o ypač tikėjimą Dieviu, kuris yra "mūsų priešlauda ir tvirtybė". Šiuom laišku norėčiau pasiekti visų tikinčių ir patriotinių lietuvių.

Štai už kelių dienų prasidės Genevoje metinis Tautų Lygos susirinkimas, kuris tarp kitų reikalų spės ir Vilniaus klausimą.

Yra pamato nepasitiki Tautų Lyga, bet jos nepasitiki yra negalima, nes tapo ji kuo pasaulinė istaiga. Net Apaštalių Sostas rupinasi pasijusti tenai savo atstovą; natūralu, kad jo atstovas galės neleistis neteisungai sprendimų, ir gal nevieną naudingą ir teisingą reikalą praves. Apaštalių Sosto nusistatymas stiprina ir mūsų pasitikėjimą tuom labiau, kad mes turime tenai savo atstovą, galbūt vyrą, p. Galvanauską.

Europoje sąlygos šiandien mums yra gan palankios. Valdžios atmainos Anglijoje ir Francijoje; nykimas fašizmo, remiančio lenkų imperializmą; maišatis lenkų užsienio ir vidaus politikoje; — visa tai daro, kad Lenkijos tarptautinė padėtis niekuomet nebuvo taip bloga, kaip šiandien. Iš kitos pusės Lietuvos tarptautinė padėtis niekuomet nebuvo taip gera, kaip dabar. Skaitlingos paskutiniųjų laikų sutartys su daugeliu valstybių, Klaipėdos konvencijos ratifi-

kavimas, nuolatinis ir tvirtas laikymosi tarptautinės teisės ir sutarčių vykdymas Lietuvai sudarė tą gerą vardą. Einant tad dalykams geru keliu, matau, kad vieno dalyko dar trūksta: — **MALDOS.**

Be Dievo pagalbos žmonių gudrybė nueina niekais. Nes "jei Dievas nepastatys namo, bergždžiai darbuojasi statytojai". Dievo pagelbai įsigyti negana teisingų reikalų, kurių turime, bet reikia ir maldos, kurios šiuom atveju yra rodos, permaža. Todėl ir drįstu šauktis į liet. tikėjimą ir dievotumą.

O, kaip mūsų viltis atgauti greitai Vilnių augštai pakiltų, kad nors dalis mūsų visuomenės imtų melstis už Vilniaus atgavimą. Kad taip rugpjūčio 24 dieną, t. y. 9 dienas prieš Tautų Lygos susirinkimą pradėtume noveną laikyti prie šv. Dvasios, arba prie Aušros Vartų mūsų šv. Panėlės. Kad per tas devynias dienas gerbiamieji kunigai savo kunigiškus poterių tai intensyviai pavesų. Kad mūsų vienuolės Seserys kas dieną kalbėtų šv. Ražančių už Vilnių. Kad mūsų motinos, kalbėdamos su nekaltais vaikučiais poterių, pridėtų bent vieną "Šveika, Marija" už Vilniaus atgavimą. Kad bažnyčiose per tas 9 dienas mūsų vargoninkai po šv. Mišių atgiedotų "Amžiną atilsį" už tuos, kurie galvas savo paguldė Vilnių gindami. Kad visi vyrai, moterys, mergaitės ir berneliai, per tas devynias dienas pusdienį, smulkamėjęs bažnyčios varpui, arba fabriky signalams sugaudus, atsiuntitų, kad Vilniuje tuom pat laikų kasdieną skamba lenkų daina: "Nie rzućim ziemi" (Neapleisime žemės), — ir atsiuntitų lietuvių didvyrių pralietą kraują, kad sukalbėtų už jų amž. atilsį "Viešp. Angelas" gi savo gyvenime pasiryžtų sekti tų didvyrių dorybes, pasišventimą ir didvyriškumą. Kad nors tiek padarytume, jog paskutinėje šio mėnesio Viešpaties dienoje, dieną prieš susirenkant Tautų Lygai, mūsų bažnyčiose viešas pamaldas už Vilniaus atgavimą atliktume.

O, tuomet tas brangus Vil-

nias mums visiems nesulyginamai taptų artimesnis, brangesnis ir šventesnis; kaip mes džiaugtumės gyvai tuomet, kada Vilniūs sugrįžtų prie mūsų Tėvynės; kaip sustiprėtų mūsų dėkingumo ryšiai su Viešpačiu Dievu.

Maldoje ir kovose mūsų valia, mūsų noras pavirstų į neperlaužiamą plieną.

O gyvenime visuomet galutinai tas laimi, kas turi neperlaužiamą norą.

Vilniaus tremtinis  
**M. Urbanovič.**

18 — VIII — 24

### IR VĖL MOTERŲ SUSIRENGTAS TRUKSMAS.

— Jau jei ne tos mūsų moterys, tai sau išsėtumes ir išsėtumes — kol grybais apaugtumėm.

Štai vos praužė Moterų Sąjungos Seimas su jo vakarais — štai ir vėl naujas "nespaikėjus".

— O kas tokio?  
 — O gi šv. Krizimiero Akademijos Remėjų Dr-ją rengia "Lawn Party" ir dar kur, o gi pačiame Vienuolyne sode.

— O jurgutėliai! Visuomet norėjau, kad Remėjos ką nors panašaus surengtų Vienuolyne pačiame kieme, tai fain, kad jos galop tą nutarė padaryti!

— Nutarė ir netik nutarė, bet nutarimą vykdė, štai po kolonijas skleidžia bilietus taip sparčiai, kad tik žiūrėk.

— O kiek atseina bilietas?

— O gi tik 50c.

— Ar ir "lunciaus" gausiu už tą 50c?

— O gi kaip, pačią Seserų rankutėmis pagaminto irgi.

— Oi, bėgu bilieto pirkti.

— Tik nepamiršk, kad "Lawn Party" įvyks rugpjūčio 31 — paskutiniame sekmdienyje ir dienoje šio mėnesio.

— Bėgsiu bilieto įsigyti ir aš.

**KUN. PROF. BUČYS  
 BOSTONE.**

Subatoje Rugp. 16 d. lankėsi Bostone gerb. kun. prof. Pr. Bučys, Lietuvos universiteto rektorius.

**LIETUVA IR FILIPINAI.****UŽ VISKĄ KALTAS.**

Kaž-kodel pastaroju laiku Brooklyno ir Bostono laisvamanių organams baisiausiai žmogum Amerikoje pasirodė esąs Pakštas ir tai nuo to laiko, kai jis persikėlė Chicagon. Dabar tuft laisvamanių laikraščiai gavo sau parankios progos pasiagituoti. Laisvamanis be agitacijos tur but numirtų iš nuobodumo. O didvyriams juk neverta taip staiga išmirti, nes kas-gi tuomet žmonių likimu bepasirūpintų. Tad didvyrių reta veislė suskubo save gelbėti iš mirties našų, ypač kad atsirado jai naujas gyvenimo tikslas: nugalabinti vieną "juodąjį klerikalą" ir taip išgelbėti nors dalį pasaulio (t. y. Lietuvą) nuo tikros pražuties.

Kaž-kas kadaise parašė "Drauge" tulą palyginimą lietuvių su filipiniečiais primindamas kad šie pastarieji savo nepriklausomybės reikalams sudėję į vienus metus \$800,000. Laisvamaniška išmintis Bostone nusprendė kad tai nevidonas Pakštas tą baisenybę padaręs, t. y. priyginęs lietuvių prie "barbarų" aziatų, ir tai lig atsidėkuodamas lietuviams amerikiečiams už 5 milijonus dolerių aukų savo Tėvynę. Del pilnesnio efekto; laisvamanių laikraštis prie proletaro Pakšto dar pridėjo Lietuvos milijonierius Vailokaičius, tuomet laisvamaniškai galvelei jau rimtai pasirodė, kad Pakštas tikrai iškoliojo Amerikos lietuvių Azijos barbarais. Su lig Jurgio ir kepurė. Sulig galvos ir išmintis...

Dabar-gi man pasisekė sužinoti, kad Pakštas ligsiol dar nebuvo lyginęs lietuvių su filipiniečiais. Jis kadaise esąs bandęs lyginti Amerikos lietuvius su Amerikos negrais ir tai tik vienu žvilgsniu: jis radęs, kad čionyčių negrų tarpe inteligentų nuosimtis esąs stambesnis negu pas mūsų kolonistus. Tai ir viskas. Dabar sužinojau "klerikalą" Pakšto nuomone apie filipiniečius ir paleidžiu spaudon pirmąjį jų palyginimą su lietuviu. Bet ir tai tik civilizacijos laipsnio žvilgsniu. Manau jog laisvamaniai pasinaudos tomis žiniomis savo galvų švietimui ir smegenų šveitimui.

**FILIPINŲ KRAŠTAS.**

Filipinų tėvynė susidėda iš virš 3,000 mažų ir kelių didelių salų. Jų kraštą apgyvena ne viena, bet kelios tautos, kurių kalbos skiriasi viena nuo kitos beveik tiek, kiek lietuvių nuo latvių. Viso filipiniečių yra 11 milijonų, kurių tarpe apie 9 milijonai katalikų, gi likusieji daugiausia magometonai ir stambeldžiai. Jų tėvynė yra apie 5 kartus didesnė už dabartinę Lietuvos Respubliką. Kai Filipinų salos bus tankiai apgyventos, tai jos lengvai maitins apie 70 milijonų žmonių. Dabar filipiniečių tauta yra vdiutinė, bet ji gali tapti (į 150 — 200 metų) net labai didelė valstybė. Šiandien ten dar tik 10 nuosimčių jau įdirbtos žemės, kiti-gi plotai dar tebelaukia kultūringų žemdirbių.

Civilizacija, panašiai kaip ir ukininko javai, reikalauja tam tikrų ir tai ne vienos rūšies sąlygų. Jos gali būti fizinės, moralės, istorinės, rasinės ir kitokios. Kalbant apie filipinus, šiūm kartu pasitenkinsiu vien fizinėmis civilizacijai augti sąlygomis. Jų tarpe, klimatinės sąlygos vaidina pirmąjį ir svarbiausį vaidmenį. Lyginant Lietuvos ir Filipinų civilizacijas pravartu pradėti nuo tų kraštų klimatinų sąlygų.

Aukštos civilizacijos negali būti be protinio ir rankų darbo. Ne visi klimatai šiem darbam tinka. Fyzinis darbas geriausia sekasi prie 60—65 F. temperatūros laipsnių, protinis — prie 35 — 40 F. Kombinuotas proto ir rankų

darbas geriausia vyksta šalyse kame vidutinė temperatūra sviruoja apie 50 F. Žmogaus darbu geros klimatinės sąlygos pasidaro tankiausia tuomet, kai vidutinė dienos temperatūra esti apie 60 F., o vidurdienį pakildama iki 70 F. Karštesnis klimatas jau mažina žmogaus darbingumą ir net moralį atsparumą. Reliatyvė oro drėgmė tinkamiausia esti tarp 70 ir 80 nuosimčių. Oro spaudimas mažai turi įtakos į darbingumą.

Jei Naujosios Anglijos, New Yorko ir Pennsylvanijos klimatas puikiausia tinka darbingumui (t. y. iki 100 nuosimčių), tai Lietuvos klimatas pasiekia tik 82 darbingumo laipsnių, gi Filipinų tik 30 — 40 laipsnių. Metinė vidutinė Filipinų temperatūra 80 F., kuri vasaros mėnesiais išbuna pakilus iki 85 F. ir kartais pasiekia virš 100 F. Prie didelės drėgmės šį Filipinų temperatūra labai sumažina žmonių darbingumą ir budo tvirtumą. Abelnai, neįsimtinga būtų kaltinti ar peikti kurią-tautą už jos atlikimą kulturoje, nežinant jos gyvenimo gamtinių sąlygų. Nes kartais papeikimai ar kaltinimai geriau būtų adresuoti saulei arba debesims, o ne tautoms.

**LIETUVIŲ IR FILIPINIEČIŲ CIVILIZACIJA.**

Filipinai tai vienintelis Azijos kraštas istisai priėmęs Vakarų civilizacijos formą ir turinį. Šituo atžvilgiu filipiniečiai labiau europiejiški ir už japonus, savo kaimynus. Žinoma, nereikia manyti kad viskas europiijška yra tobula. Ir Azijoje yra daugybė gražių, gerų ir labai girtinų dalykų. Ir labai neteisinga aziatus barbarais pravadžiuoti.

Filipiniečiai Vakarų kultūrą pasisavino nuo ispanų, kurie tą kraštą valdė per 300 metų. Bet prie nepalankiausių klimato sąlygų jiems negalima buvo didelę ir greitą pažangą daryti. Vienok šiandien filipiniečiai jau turi apie 5,000 pradinių mokyklų su arti 1 milijono vaikų, daug vidurinių mokyklų ir 2 universitetu. Vienuolių dominikonų Santo Tomas universitetas yra seniausias po Jungtinių Valstybių vėliava; jis turi medicinos, inžinerijos, gamtos, literatūros, filosofijos ir katalikų teologijos fakultetus. Universiteto studentų lietuvių turi apie 2,000 (kartu su Lietuvos žydais), gi filipiniečiai apie 5,000. Iš to galima apytikriai spręsti, kad inteligentų nuosimtis (ne skaičius) pas filipiniečius yra du kartus mažesnis negu pas Europos lietuvių ir gal 3 — 4 kartus didesnis negu pas Amerikos lietuvių. Dabar filipiniečiai smarkiai kovoja už savo nepriklausomybę. Jie skubiai platina šviesą pas atsilikusius kai-kurių salų gyventojus. Matant jų didelės kultūrinės pastangas, galima drąsiai spėti, kad jie nugalės daugelį gamtos kliūčių ir laimingai žengs pirmyn. Žinoma, ir Lietuva vietoje nestovės. Ir nieko nėra gražesnio, kaip kultūrinės lenktynės. Mes atgavom savo nepriklausomybę. Linkėkime ir filipiniečiams, svetimių pačių nusikratyti ir vystyti savo gražią ir labai švelnią tautinę kultūrą. Tuomet lenktyniuosisime laisvi su laisvais.

Žinoma, filipiniečiams dar'o pastangos brangiau kainuos, negu lietuviams, kurie gyvena palankesnėse sąlygose. Jau dingio tie laikai, kada atsilikusią tautų neiki-nimas buvo madoje. Japonai ir filipiniečiai įrodo pasauliui, kad Azijos tautos moka pažangos keliais vaikščioti ir kultūrinės brangenybės kurti. O ką bekalbėti apie Indijos išmintį ir dailę! Prisiminkime, kad ne visuomet ir ne visiems mūsų trukšminga Vakarų civilizacija laimės ir džiaugsmo teikia. Tuomet ir į aziatus išaukšto nežiūrėsim ir iškalno nesmerksim.

Filipiniečiai ir lietuviai turi savy igimtų budo bendrumų: butent, palinkimą mysticisman, muzikos ir meno pamylėjimą, branginimą vidujinio ir ramaus sielos džiaugsmo. Tai labai brangios ypatybės, kurios slepia savy milijonus kultūrinių galimybių. Tik reikia vispusiškai galvoti ir galvojimą įvilkiti į matomas formas.

K. P.

**ADVOKATO MASTAUSKO KALBA.**

L. K. Mot. Sąjungos Vakarietėje Chicagoj, rugp. 19 d.

Gerbiamosios Moterų Sąjungos Viršininkės, Delegatės ir Gerbiamieji Svečiai.

Visuomet buna malonu ir smagu kalbėti, kuomet klausytojų tarpe randasi grožioji lytis; nes ji vien tik savo buvimu sujūdina gražesnius jaunušius ir normaliai priverčia kalbėtojus prie didesnių pasitangų. Jeigu kalbėtojas neturėtų jokių gabumų arba būtų be jokio palinkimo prie viešo kalbėjimo, vis vien jeigu jo klausytojai būtų moterys, tai jis iškiltų virš savęs ir jo pasitangos jį patį nustebintų; ko nors gero jam pasisektų pasakyti. Ir aš dabar duosiu tam įkvėpimui pilną ir neaprubęžiotą laisvę. Jeigu gerai išeis, tai nuopelnas bus jusų, o, jei-gu negerai! išeis, tai papeikimas ir-gi jums teks.

Sąjungietės jau turėtų mane gerai pažinti, ir jus žinoite jog aš nesu linkęs prie suteikimo tuščių pagirų arba bergždžių komplimentų; ir del to esu bent dalinai priverstas duoti pagyrimą ir rezervuotą patenklinimą išerikšti Moterų Sąjungos narėms ir jos viršaitėms už jų gražią darbuotę.

Jau čionai buvo išreikšta daug minčių ir gražių žodžių Sąjungietėms už jų pasišventimą ir už jų darbus. Kad Sąjungai sekasi, niekas negali atbejoti, nes ji jau skaito savonarius tūkstančiais. Kad nuveiktas darbas buvo didelis, visi tai pripažįsta, ypač jeigu supras jog kiekviena narė turėjo kieno nors buti prikaltinta. Čia beabėjo teka daugiausia dirbti jums kurios čionai esate susirinkusios. Tik tuo si jog jus visos gausite iš šio suvažiavimo daug naujos energijos tolimesniam darbui. Musų Kardinolas yra pasakęs, kad pirmieji penki metalo organizacijos būs sunkiausi; pergyvenus penkeris metus padėtis pasidaro geresnė ir

šviesesnė. Sąjungietės, jau suabėgubino penkis metus ir ateitį turi gražią. Dieve padėk jums, yra linkėjimas kiekvieno susiratusio lietuvi. Jau Moterų Sąjunga nebeina kudi-kio žingsniais, jau ji žengia moteriškai ir ją reikia išsiubuoti, kad jos išsiubavimas galėtų ją pats nešti. Tuomet moterys galės savo energiją, ypač protą pakreipti į kitus reikalingus darbus.

Mes vyrai turime ir turėsime suprasti, anksčiau ar vėliau, kiek mes esame kalti moterims. Čionai aš neturiu omeinyje tą, kad jos mus užaugino. Visai ne... Tas beabėjo buvo mums labai svarbus patarnavimas, ir vyrai ta faktą kai kada pripažįsta moterims. Aš turiu omeinyje namų kultūrą, namų komfortą. Vyrai, ar jus žinoite, jeigu ne moteris ir jų gudrumas, mes gal ir šiandien dar gyventumėm irrvuose, niškuose, kaip paveldininkai anais laikais gyven-davome. Musų namai būtų tokie, kokius Ladionai Amerikoje

turėjo ir dar laikur tui. Beabejo, jeigu ne moterų gudrumas, tai jos ir dar šiandien visus sunkius šabūs dirbtų, o jų ponas ir valdytojas tiktai medžiotų, kariautų ir žvejojų.

Moterys gan senai suprato, jog su kumščiu pasaulis nepagerės, jokios pažangos neivyks. Jos tai suprato matant blogą vyrų pasielgimą. Jie savo šeimyna daug nesirūpino. Vyrai tik ieškodavo priežas ties namus aplėisti ir teisybę kam nors įskverbti su buožė arba su kardu. Vyrai šiokią-tokią laisvę iškovojo paiega ir kardu. Ta laisvė buvo gera ir gyvavo tikrai taip ilgai, kaip vyrai buvo gerai suorganizuoti ir vienas kitam užsitikėjo. Tai vyrus patenkino, bet moterų nepatenkino.

Joms nebuvo patogų šeimyną maistu aprūpinti, vyrams karnuose buntant. Jos tada pradėjo galvuoti, kaip savo vyrus padarius gudresniais, kad visų vyrų iš namų nebūtų reikalinga išsiųsti. Pirmiausia jos išradė melą, tada vyrų m-

mai pasidarė labai malonūs ir jis neborejo namų aplėisti. Jos sugalvojo naminis rakandus ir stogą. Tas sumažino vyrų žiaurumą ir padarė juos švelnesniais. Per šitą vi-našausiu. Tik patarsiu vyrams moterų pavyzdį sekti kaiku-riose gyvenimo srityse. Butent: moterys iškovodamos sau laisvę, nepralėjo nei vienos moters nei vieno lašo kraujo. Bet vyrai kraujuje yra pas-kenkė ir per amžius taip bu-vo; jeigu mes nepasimokinsi-me, tai ir pasiliks.

Moterys vyrus sušvelnino, šeimynos meilę įvedė, šiokią-tokią pagarbą jos savo švel-tumui ir gražumui sau išlavino, net ir tikybės mus jos išmo-kino.

Vienok vyrų gailėsčio jos mus neišmokino. Kuomet jos savo paslėptą gudrumą pa-kreips į tą šalį, tai tuomet busime ištikrųjų laimingi. Tuomet gal ir karai išnyks. Moterys niekuomet nėra buvę pūstelninkės, ir priežas-tis to yra jų komforto meilė. Vyrai yra jau milijardus vyrų

užušę. Musų laikais moterys galvojo kaip tą vyrų energi-ją pakreipti į vagą, kuri dau-giau naudos moterims atneš-tų. Kad toji nauda ir pasau-lį pagerina, tai joms nesvar-bu; svarbu tik tas, kad joms būna geriau. Budamos silp-nesnės, jos fizinės paiegos ne-vartoja, bet jos savo protinė paiega priverčia vyrus prie atėjimo. Mes nenorime buti ti augauti tokiu neaiškiu, ne-matomu ir ikišiol mums nesu-prantamu būdu. Gal su laiku mes tapsime gudresni ir, vie-toje jausmais, pradėsime gy-venti protui vadovaujant. Mo-terų kooperacija galės pas-kubinti tos laimingos dienos atėjimą. Mes nenorime buti žiaurus ir šurkštūs. Mes bra-nginame jusų švečnumą meil-le. Veskite, bukite vadais, bet neduokite mums suprasti, jog jus tai darote, nes tobulinant mus, jus puikyte mums į-miepyjate ir mos dar esame puikybėje paskende. Čia tai yra jums didelė dirva. O mu-sų obalsis yra ir bus "Laiky-kis Nepasiduok!"

## LIETUVIAI AMERIKOJE

CLEVELAND, OHIO.

Inėsimai į L. R. K. Federacijos Kongresą.

Šiais laikais visi labiausiai susijdoma kaip amerikainai su politika prieš savo rinkimus, taip ir lietuviai prieš savo seimus. Sąjungietės ruošiasi prie savo seimo Chicago, Ill., Vyčiai Homestead, Pa., o R. K. Federacija Detroit, Mich. Toks judėjimas gana puikus, kuris priverčia kiekvieną veikėją pagalvoti apie seimų inėsimus ir t. t.

Zinoma, nevisi lygiai galvoja apie tai: vienos kolonijos turi susiorganizuoti savo apskritys, kitos kolonijos turi skyrių ir parodo dang veiklumo. Tat-gi šiuo kartu ir Clevelando kaikurios draugijos ar kp. priklausiančios prie R. K. Federacijos išrinko komisijas, kad jos susijusios duotų inėsimų į F. Kongresą.

Gaila, kad Clevelando draugijos ne visos priklauso prie Federacijos, bet yra vilties, kad delegatai sugrįžę iš F. Kongreso, ir Clevelande stengsis suorganizuoti Federacijos skyrių, kaip ir kitose kolonijose. Tat-gi į šį Federacijos Kongresą išrinktas — vienas atstovas, kuris atstovaus visoms šioms trims draugijoms: D. L. K. Vytauto Draugijai, L. Vyčių 25 kp. ir L. D. K. Sa-

jungos 51 kp.

Inėsimai į F. Kongresą.

1) Kad Federacijos Centro valdyba skirtų kalbėtojus ir, kad jie stengtųsi suorganizuoti Federacijos skyrius, kuriose kolonijose nesiranda. 2) Kad Federacijos Centro valdyba stengtųsi daugiau kreipti dėmesį į dabartinius Federacijos skyrius; jeigu per laiskus nebutų galima pagelbėti tiems skyriams, tai kad būtų pasiūstas atitinkamas tam žmogus. 3) Kad Federacijos Kongresas išrastų būdus, kad visus tuos klebonus paraginėtų prisidėti prie darbo — suorganizuoti savose parap. arba kolonijose F. skyrius, kuriose nėra suorganizuoti. Visų trijų dr-jų komisija išrinko atstovų į F. Kongresą Juozą V. Sadauską.

Komisijos valdyba, F. Saukiavičius, pirm., J. V. Sadauskas, rašt.

DETROIT, MICHIGAN

Iš Federacijos Kongreso rengimo tolesnės darbuotės.

Rugpjūčio 14 d. įvyko visų trijų parapijų bendros komisijos posėdis. Posėdis buvo gyvumo pilnas malonus. Kiekvieno siela ir mintis broliškos neilės gaivinama, stengėsi bendrai darbuotis. Sekmingai vadovaujant gerbiama pirm. M. Šimoniui viskas ėjo sklan-

džiai. Garsinimų rinkimo komisijs pranešė, kad jog jos darbas užbaigtas ir programa atiduota spaudon. Tik dar nepaaiškėjo, kiek viso galėjo but surinkta. Nutarta programos viršelis daryti iš geresnės popieros. Išvažiavimo raportas pažymėjo, jog darbas jau pradėtas ir t. t. Garsinimas Kongreso angh spaudoje tuoj bus pradėtas. Svetainės išpuošimo komisija ir vakarietnei rengti komisija iš trijų parapijų po du išrinkta. Kongreso pamaldų tvarka nutarta irgi pranešti spaudoje. Nutarta užsakyti "Draugo" ne mažiau 200 ekzemplių ir iš dalinti veltui Kongreso dalyviams del publikacijos. Rimtai užbaigus visus reikalus gražiausiame upe visi išsikirstėm.

Spaudos Komisija.

KENOSHA, WIS.

Dažnai yra rašoma iš kitų kolonijų apie Moterų lietuvių katalikių veikimą ir jų pasiekimus. Iš to nėr ko stebėtis, nes jau tokie laikai, kad moterys vyrus visame lenktyniuoja. Mat ką jos kartą jau sumano, tai savo išterme ir išpildo. Moters, kad jau ką nori veikti, tai iš tikros širdies pasišvenčia. Už tai joms visomet gerai vyksta. Šiuo kartu turiu progos pažymėti, kad ir mūsų kolonijos moterys darbuojasi, kiek galėdamos. Jau keli metai, kaip čia gyvuoja moterų Sv. Onos Dr. ja. Prie jos priguli visos supiratusios moters katalikės. Minėta Dr-ja kas metas suengia keletą gražių pramogų. Štai, kad ir nunai, moterų Sv. Onos Dr-ja uoliai rengia ant 24 Rugp. garsų pikniką šv. Petro parap. bažnyčios naudai. Vieta piknikui parinkta Dunneback miškai, kur gamta yra labai graži.

Girdėjau, kad ir muzika busianti per pikniką. Visi tad rengimės į šį pikniką. Visi i Dunneback mišką. Ten ir vieta graži, ten oras tyrus, ten ir valgiai skanūs.

Pasarga. Jeigu būtų lietus, tą pačią dieną piknikas bus Sv. Petro bažnytinėje svetainėje.

Pranas.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Bazaras.

Pasibaigus piknikams, rengiamas dabar parap. bazaras. Bazaras manoma pradėti.

Kreivos Akis Ištaisomos

DR. SERNER, O. D.

Lietuvis Specialistas

Akiniai \$5 ir augščiau

Val.: 3 iki 9, Ned. 10 iki 1. 3333 South Halsted St.

Lietuvių Dentistas patar-  
naus geriau

Traukimas dantų be skausmo.

Bridge geriausias anksu. Su mūsų pletom galima valgyti kiekiausia maistą. Garantuojame visą savo darbą, ir žemas mūsų kainas. Sergėkite savo dantis, kad nekentytų jūsų sveikatai.

1545 West 47-th Street  
Netoli Ashland Ave.

DR. CHARLES SEGAL

Perkėle savo ofisą po numeriu

4729 S. Ashland Ave.

SPECIALISTAS

Dilovų, Moterų ir Vyrų Ligų

Val.: ryto nuo 10—12 nuo 2—4 po pietų: nuo 7—9 vakare

Nedėliomis: 10 iki 12. Telefonas Midway 2886

DR. P. Z. ZALATORIS

Lietuvis Gydytojas ir  
Chirurgas

1821 So. Halsted St.

Valandos: 10 iki 13 ryto; 1 iki 6 po pietų; 6 iki 9 vakare

Telef. Boulevard 2551

DR. M. ŽILVITIS

Dentistas

Perkėle savo ofisą iš Brighton Park po num.

3265 So. Halsted Street

DR. A. K. RUTKAUSKAS

Gydytojas ir Chirurgas

4442 So. Western Ave.

Telef. Lafayette 4146

DR. A. Račkus

Gydytojas, Chirurgas, Ob-  
stetrikas ir Specialistas

Elektroterapija.

ISIMA TONSILUS —

1) — Be skausmo

2) — Be pavojų

3) — Be pūlių

4) — Be pūlių

5) — Be pūlių

6) — Be pūlių

7) — Be pūlių

8) — Be pūlių

9) — Be pūlių

10) — Be pūlių

11) — Be pūlių

12) — Be pūlių

13) — Be pūlių

14) — Be pūlių

15) — Be pūlių

16) — Be pūlių

17) — Be pūlių

18) — Be pūlių

19) — Be pūlių

20) — Be pūlių

21) — Be pūlių

22) — Be pūlių

23) — Be pūlių

24) — Be pūlių

25) — Be pūlių

26) — Be pūlių

27) — Be pūlių

28) — Be pūlių

29) — Be pūlių

30) — Be pūlių

31) — Be pūlių

32) — Be pūlių

33) — Be pūlių

34) — Be pūlių

35) — Be pūlių

36) — Be pūlių

37) — Be pūlių

38) — Be pūlių

39) — Be pūlių

40) — Be pūlių

41) — Be pūlių

42) — Be pūlių

43) — Be pūlių

44) — Be pūlių

45) — Be pūlių

46) — Be pūlių

47) — Be pūlių

48) — Be pūlių

49) — Be pūlių

50) — Be pūlių

51) — Be pūlių

52) — Be pūlių

53) — Be pūlių

54) — Be pūlių

55) — Be pūlių

56) — Be pūlių

57) — Be pūlių

58) — Be pūlių

59) — Be pūlių

60) — Be pūlių

61) — Be pūlių

62) — Be pūlių

63) — Be pūlių

64) — Be pūlių

65) — Be pūlių

66) — Be pūlių

67) — Be pūlių

68) — Be pūlių

69) — Be pūlių

70) — Be pūlių

71) — Be pūlių

72) — Be pūlių

73) — Be pūlių

74) — Be pūlių

75) — Be pūlių

76) — Be pūlių

77) — Be pūlių

78) — Be pūlių

79) — Be pūlių

80) — Be pūlių

81) — Be pūlių

82) — Be pūlių

83) — Be pūlių

84) — Be pūlių

85) — Be pūlių

86) — Be pūlių

87) — Be pūlių

88) — Be pūlių

89) — Be pūlių

90) — Be pūlių

91) — Be pūlių

92) — Be pūlių

93) — Be pūlių

94) — Be pūlių

95) — Be pūlių

96) — Be pūlių

97) — Be pūlių

98) — Be pūlių

99) — Be pūlių

100) — Be pūlių

DR. A. K. RUTKAUSKAS

Gydytojas ir Chirurgas

4442 So. Western Ave.

Telef. Lafayette 4146

DR. A. Račkus

Gydytojas, Chirurgas, Ob-  
stetrikas ir Specialistas

Elektroterapija.

ISIMA TONSILUS —

1) — Be skausmo

2) — Be pavojų

3) — Be pūlių

4) — Be pūlių

5) — Be pūlių

6) — Be pūlių

7) — Be pūlių

8) — Be pūlių

9) — Be pūlių

10) — Be pūlių

11) — Be pūlių

12) — Be pūlių

13) — Be pūlių

14) — Be pūlių

15) — Be pūlių

16) — Be pūlių

17) — Be pūlių

18) — Be pūlių

19) — Be pūlių

20) — Be pūlių

21) — Be pūlių

22) — Be pūlių

23) — Be pūlių

24) — Be pūlių

25) — Be pūlių

26) — Be pūlių

27) — Be pūlių

28) — Be pūlių

29) — Be pūlių

30) — Be pūlių

31) — Be pūlių

32) — Be pūlių

33) — Be pūlių

34) — Be pūlių

35) — Be pūlių

36) — Be pūlių

37) — Be pūlių

38) — Be pūlių

39) — Be pūlių

40) — Be pūlių

41) — Be pūlių

42) — Be pūlių

43) — Be pūlių

44) — Be pūlių

45) — Be pūlių

46) — Be pūlių

47) — Be pūlių

48) — Be pūlių

49) — Be pūlių

50) — Be pūlių

51) — Be pūlių

52) — Be pūlių

53) — Be pūlių

54) — Be pūlių

55) — Be pūlių

56) — Be pūlių

57) — Be pūlių

58) — Be pūlių

59) — Be pūlių

60) — Be pūlių

61) — Be pūlių

62) — Be pūlių

63) — Be pūlių

64) — Be pūlių

65) — Be pūlių

66) — Be pūlių

67) — Be pūlių

68) — Be pūlių

69) — Be pūlių

70) — Be pūlių

71) — Be pūlių

72) — Be pūlių

73) — Be pūlių

74) — Be pūlių

75) — Be pūlių

76) — Be pūlių

77) — Be pūlių

78) — Be pūlių

79

# CHICAGOJE

## PENTORIAMS PADIDINTA UZMOKESNIS.

Remiantis sutartimi su kon- traktoriams, pentoriams unis- tams tomis dienomis automa- tiškai padidinta užmokesnis. Pirmiaus jiems buvo mokama darbo valandoje \$1.25, gi da- bar \$1.50.

Tiek šandien mokama mu- rininkams ir plasteruotojams (tinkuotojams). Trumpoj at- eity ir kiti unistai prie namų statymo susilauks tokio auk- što užmokesnio.

Kas įdomiausia, kad nei vienoj kitoj industrijoj, dar- bininkai taip aukštai neapmo- kami.

Svarbiausia to priežastis tame, kad darbininkai prie namų statymo ne visuomet turi progos dirbti. Dažnai blogas oras sutrukdė jiems darbus.

## MOKYKLOSE PRITRUKS VIETŲ.

Chicago gyventojai dide- les sumas kas metai sumoka publiškų mokyklų reikalams. Tačiau politikieriai dažnai išieškoja mokyklų fondus. Re- zultate pasirodo nei pinigų, nei naujų mokyklų.

Angliška spauda praneša, kad kuomet trumpoj ateity mokyklos bus atidarytos, a- pie 54,000 vaikų nebus vie- tos.

## DAWES ATAKUOJA PROGRESYVIUS.

Aną vakarą Evanstone fi- nansininkas Dawes formaliai painformuotas republikonų a- pie jo nominavimą kandida- tu į vice-prezidentus.

Dawes pasakė prakalbą. Jis nušvietė tokią republiko- nų valdžios programą, apie ką jau pirmiaus jo kalbėjo Prezidentas Coolidge.

Tik finansininkas Dawes be kitko dar atakavo progre- syvių partijos kandidatą se- natorių La Follette. Pro- gresyvio kandidato pasekėjus išvadino demagogais, radika- lais ir kitais epitetais. Sakė, kad jie švaisto raudoną vėli- vą.

## PLANETA MARS CIA PAT.

Planeta Mars užporyt bus arčiausia žemės — virš 34 milijonų mailių.

Viso pasaulio astronomai nukreipė ant Marso žiuronus, nori pagauti kokių-nors faktų apie tą retą svečią — dan- gaus kuną.

Garsieji Amerikos astrono- mai atsiliepia į pasaulio val- stybės norą porai dienų ne- vartoti savo didžiulių radio stočių. Klausyti, ar kartais nebus paduoti bent koki nuo Marso signalai, bent koki bal- sū.

Federalis oro biuras Chia- goje užtikrina, kad ateina šil- tesnės dienos.

Detroit, Mich., paieškomas žmogžudis, Frank Fleming, suimtas Chicagoje.

## ZINIŲ — ZINELĖS.

× Šiandien Rugpjūčio 21 d. 11 val. 20 m. n. Chicago la- ku iš stoties La Salle išva- žiuoja kun. Pr. Meškauskas.

× Vakari apsilankė į "Drau- go" Redakciją p-nia Meleš- kienė iš Waukegan, Ill. Rei- kia pastebėti, kad pp. Meleš- kai yra dideli "Draugo" ir "Laivo" prieteliai ir rėmėjai. Jie skaito "Draugą" jau 8 metai ir sako, kad jie jokiū būdu negalėtų persikirti su milimaisiu jiems draugu- dienraščiu "Draugu".

× Taipgi vakar apsilankė p. Pr. Zdankus Notre Dame universiteto studentas. Pr. Zdankus yra buvęs "Draugo" Redakcijos narys.

## TOWN OF LAKE.

### Sąjungietės.

Rugpjūčio 10 d. Moterų Sąj. 21 kuopą turėjo susimą Šv. Kryžiaus parap. svet.

Ši syki seimai užėmė svar- biausia vietą sus-me. Moterų Sąjungai Seime atstovauti iš- rinkta: L. Tilunaitė, M. Pau- kštieinė, E. Druktenaitė. Į Šv. K. A. Rėmėjų seimą išrinktos: M. Paukštieinė, O. Bajorinie- nė, L. Tilunaitė.

Vienas įprotys Sąjungiečių tarpe yra puikus, kad atsilan- ko naujų narių. Šiame sus-me prisirašė: R. Cekauskaitė, E. Diksniūtė, P. Diksienė, A. Sakalienė, T. Setikienė, Narių augimas organizacijoje begalo daug reiškia. Gyvuokite Są- jungietės! T-la.

## "ROOT - BEER" SU PUTELE.

(Daina be gaidų)

Silta vasaros diena. Oras kvapų pilnas. Medžiai ošia, žolė žaliuoja, paukšteliai čiul- bia...

Buriai žmonių šviesiomis, vasarinėmis drapanomis apsi- rengę žaidžia "aguonėlę" plačiame sode, paskui "zuikį gaudyti" bėga, veja viens kitą, juokiasi kvatoja galop sugau- na. Bėgiodami sušila, pra- kaituoja, saulė rodo pasida- ro karštesnė, jau nebešildo, bet tiesiog sivilina — ai gerti norisi, širdis trokšta ko nors skanaus, šalto, kvapnaus — ir štai didelis stiklas "root be- erio" tyro kaip gintaras, be- ro, kvapnaus su balta puta iškilusia paviršyje! Ah, geri ir nori, rodo ir akys nušvinta atvilgius širdį, ah, atsistūti patenkintas. Tokia skanaus, kvapnaus "root beerio" na- mie daryto, sklepe šaldyto bus A. R. D. Vienuolyno dar- že, svečiai galės jo gerti iki soties rugpjūčio 31 d. Visi

tad renginės į A. R. K. bolii salėje, 5 kp. — visokiais laimėjimais užsiims, 6 kp. — taipat laimėjimais, 7 kp. — virtuvė, 8 kp. — prie baro.

Meldžiame kuopas gerai pri- sirengti, parupinti reikalingų piknikui daiktų.

J. Petratis, pirm., M. Česanavičius, rašt.

Vieša padėka.

Visiems darbuotojams, ku- rie per visą bazarą nenuilsta- mai dirbo, stengdamiesi ku- geriausia atlikti savo apsiim- tą darbą, ypač komitetams ir draugijų paskirtiems darbi- ninkams. (Šv. Verionikos, Šv. Kryžiaus, Šv. Juozapo ir Vy- čių 35 kp.) tariau kuširdin- giausią ačiū. Taip pat visiems aukotojams, kurie aukojo sa- vo parapijos bazarui, suteik- dami nemažą pagelbą, labai dė- koju. Nors žmonių per visą laiką buvo nedaug, bet pas- kutinis vakaras viską pralen- kė. Todėl gryo pelno nuo nuo bazaro atliko apie 1,200 dol. Taip pat dėkoju visiems kurie atsilankė į bazarą, nes tik jų atsilankymas ir su- teikė nemažos naudos parapi- jai.

Kun. J. Paškauskas, kleb.

## PRANEŠIMAI.

Labd. Sąjungos KUO- POMS PRANEŠIMAS.

Labd. Sąj. kuopos apsiėmė per pikniką kuris įvyks rug- sėjo 14 dieną National Dar- že, šiuos darbus: 1 kuopa — su ratais ir saldinais, 3 kp. — prie geito. 4 kp. — prie

Kun. J. Paškauskas, kleb.

REIKALINGAS BUTAS

iš 3 — 4 pilnai mobiliotų kambarių. Tinkamiausia but Ciceroje. Pasiūlymus siū- sti į "Draugą", D-rui K. Pakštui, arba patelefonuoti jam Roosevelt 7791.

REIKALINGAS BUTAS

iš 3 — 4 pilnai mobiliotų kambarių. Tinkamiausia but Ciceroje. Pasiūlymus siū- sti į "Draugą", D-rui K. Pakštui, arba patelefonuoti jam Roosevelt 7791.

A. KASTANTINAS KONCEVIČIUS

mirė nuo plaučių uždegimo li- gos Rugs. 18 d. 1924 m. 5 v. vakare 50 metų amžiaus. Kilo iš Kauno Red. Raseinių Aps- kričio Kražių Parap. Išgyve- no Amerikoje 25 metus.

Paliko dideliam nuliudime Moterų Julijoną du sunu Kon- stantina 19 m. Boleslova 16 m. 3 dukteris Stefanija 14 m. Felicija 10 m. ir Zofia 8 m. 3 seseris Adolfiną, Malviną ir Konstanciją ir brolių Juo- zą.

Kunas pašarvotas 2838 W. 36-th Place. Laidotuvės įvyks Pėmyčioj rugs. 22 d. Iš namų 9 val. bus atlydėtas į Nekalto Pras. P. Šv. bažnyčia, kurioj įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą.

Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines. Nu- širdžiai kviečiame visus gim- nes, draugus ir pažistamus da- lyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliudė: Moteris, Vaikai, Seseris ir Brolis.

Laidotuvės patarnauja grab. Zolp Tel. Blvd. 5203

sidėjimo par. mokyklos kam- bariuose. Visi Direktoriai tei- skis dalyvauti nes yra daug svarbių reikalų apsvaistymui.

Kun. P. Lapelis, Šv. Kaz. kap. vice-pres.

J. Petratis, pirm., M. Česanavičius, rašt.

SV. KAZIMIERO KAPINIŲ REIKALAI.

Pranešimas.

Šv. Kazimiero kapinių Di- rektorių susirinkimas įvyks penktadienyje, Rugpjūčio 22 d., 8 val. vakare Nekalto Pra-

REIKALINGA.

REIKALINGAS rankinis sekeris (kompasitorus) dar- bas nuolatos, užmokesnis gera, gali but unios vyras arba ne.

K. OF L. PRESS 4736 South Wood Street V. Rukštalis Tel. Lafayette 6298

REIKALINGA REAL ESTATE SALESMANAS

Nepaprasta proga Lietuvini vaikini kuris moka Angliš- kai kalbėti. Geram vyrai mo- kėsu alga ir komisią.

Pašaukite Mr. PAULSON Tel. Republic 5600 Chicago, Ill.

MATRONA

Reikalinga šviri, teisinga moteris del generalio darbo krautuvė. Vieta pastovi ir gera, alga nemaža.

Atsinaukite J. OPPENHEIMER & CO. Ashland Ave. ir 47-th St.

Puritan Malt

Reikalauk kenutės Puritan kur- ris yra stiprus, saltingas, malt extract, jis duoda geriausius rezultatus.

Niekuomet nežinosi jo geru- mo jeigu jo neįsigėrinsi.

Pamėgink — šandien. Dvieju rūšių — Plain Puritan Malt Extract 3 uncijų apynių pakelis ir Putitan Hop-Flavored Malt Cukrinis Syrupas.

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

Ausžiausias Rusies

PURITAN MALT

Hop Syrup Plain Ext. ract 3 unc. Flavored Sugar Syrup Šviežiųjų Apynių

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

KAUNO

PARDAVIMUI NAMAI

NEPAPRASTAS BARGE- NAS.

Bungalow Marquette Manor. 6 kamb. moderniškas murinis bungalow ir vienam karui ga- radžius. Kaina \$8,500 įmokėt \$2,000.

C. H. LYONS & CO. 5931 So. Kedzie Ave. Tel. Prospect 9163 Chicago, Ill.

PARSIDUODA medinis namas dviejų pagyvenimų po 5 ir 6 kam- barių. Parsiduoda nebrangiai. Pasi- naudokite gera progą. Visi įtaisymai: Elektros šviesa, vonos, beisamantas ir tt.

Atsinaukite pas savininką ant ant- ry. lubu: 1513 South 49 Avenue Cicero, Ill.

DIDELIS BARGENAS 3414 Parnell Ave.

3 flatu murinis namas, pečių sildomas. 3-6-6 kambarai. E- lectric Lights. Mažas namukas iš užpakalio. Kaina \$12,000.

Cash \$3,500. Kitus lengvais iš- mokėjimais. Kreipkitės

CAHILL BROS. 5501 So. Ashland Avenue Tel. Prospect 0580

BIZNIS

PARSIDUODA krautuvė (Variety Store) Brighton Parke. Biznis gerai išdirbtas ir gera vieta del biznio. Prie- žastis pardavimo turiu 2 biz- nit. Kreipkitės.

4282 Archer Ave.

NEPAPRASTA PROGA.

Restorantas parduvimui. Randasi labai geroje vietoje- apylinkėje. Daro gerą biznį. Priežastis - pardavimo išva- žiuoja savininkas iš miesto. Parduodu už teisingą pasi- lijimą.

148 W. 69th St. Chicago, Ill.

PARDAVIMUI pūktis kampinė Grocerinė ir Butėrnė vietoje tirstai apgyventojų lenku ir čėku. Pū- ktausi visi nauji "fixtures", pūktis storas, bet kada aš nemoku lenku, čėku nei angų kalbos ir kalpo far- merys neapsipajins su bizniu tai yra man persunkiu ir už tai parduo- siu pigiai.

Atsinaukite į štorą: 5200 S. Honore St.

FARMOS

FARMOS UKES.

32 akry; mūro namas 12 kam- barų, barnė 40x82 ir kiti 4 maži namai, 16 karvų, 3 arkliai, 12 klau- jų, 150 vištų, javai, ir vis padargai tik už \$7,500.00.

109 akrų žemės, 26 akrų sodo, 19 akry kleivinio miško, 16 kam- barių stuba, barnė 38x68 ir 6 ma- žesni namai, 9 karves, 2 arkliai, viš- tų, klaujų, javai mašinos. Tik 2 mailios nuo miesto. Pusė mailės nuo ežero. Kaina \$8,600.00 įmokėt \$3,000.00.

P. D. ANDREKUS Pentwater, Mich.

PIANAS

GROJIKLIS PIANAS

Iš priežasties neturėjimo darbo ir reikalingumo pinigų, aš parduosiu sa- vo \$700 vertės grojiklį pianą ir 87 reolių, su bentimui ir kabinetu už

\$110

ir \$18 storage įskaičių. Klauskite Mr. Larson's piano. 3323 Lincoln Avenue Pirmas augštas.

Kas nesigarsina, to niekas nežino.

Advokatams ir daktarams, bisnie- riams ir velkėjams, perkantiems ir parduodantiems, darbo ir darbininkų įsiskaitams —

— visiems "Drauge" garsintis apsi- moka.

Jei laiko neturi, pašauk: Tel. Roosevelt 7791

REAL ESTATE

C. P. SUROMSKIS & CO.

Perkam, parduodam ir mainom namus, farmas taip gi ir visokius biznius.

Darba atliekam greitai, pigiai ir gerai.

Kreipkitės: 3352 So. Halsted Str. Tel. Boulevard 9641

BUK GUDRUS

Pasinaudok proga kol dar yra laiko išsirinkti gerą vietą del gyvenimo arti Marquette Park ir Šv. Ka- zimiero Vienuolyno.

KAS KĄ NORI

Pirkti namą, parduoti, mainyti ar budavoti

Kreipkitės pas

Z. S. MICKEVIC & CO.

Apsaugam Insurinam viską Tel. Prospect 4345

PIRKIT NAMĄ ARBA LOTĄ

del gerą savo valką ir sau kur yra medžių ir kvietimų, kur yra vieta daržovėms ir klemas val- kams. Tėvai ir motinos, padaryki- te savo vaikams ir sau linksmu- ma, žinot gerai kad pinigai išduoti už rėdas niekadus nesugrįžta. Tose pačiuose pinigais ka mokat už randa įmokėt į namą; trumpu taiku pats namas išsmokės. Aš turiu didžiausiam pasirinkime na- mu ir lotu aplink Šv. Kazimiero Vienuolyną, kur yra pūktiausia Chicago Lietuvių kolonija, netoli Marquette Park, kuris bus vienas iš gražiausia Parku visam mieste.

Taipgi visus visokius rūšies bi- znius farmas lotus mainom ant na- mu visose Chicago dalyse.

Išmainom prastesnius namus ant geresni namų kokioj tik vietoj; turite. Kaipio Lietvis tai visados Lietvisiems patarnauja kogeriausia

J. NAMON

REAL ESTATE INVESTMENTS

2418 W. Marquette Rd. (Or 67 Blvd.) (Arti Western Ave.) Tel. Prospect 5678

NOR